

ζήτημα είναι άρκετά σπουδαῖο κι ἀξίζει νὰ ξεταστῇ κάπως μὲ περσότερη ἀκρίβεια γιὰ νὰ φανῇ ἀνὴρ ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος μπορεῖ νὰ συμβιβαστῇ μὲ τὴν ἀγάπην πρὸς ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀξίζει νὰ ξεταστῇ τόσο περσότερο, δοῦ βρίσκονται πολλοί, ποὺ λένε ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο δὲν παραδέχεται ἀγάπην στὴν πατρίδα, δὲν ἀναγνωρίζει ἔθνικὴ φιλοτιμία. Τὸ Εὐαγγέλιο ἔχει κοσμοπολίτικο χαραχτῆρα καὶ θυσιάζει τὴν ἰδέα τῆς πατρίδας καὶ τοῦ ἔθνους στὴν ἰδέα τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ θὰ είναι λοιπὸν νὰ ἔξετάσουμε μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ἐν σύμφωνα μὲ τὸ Εὐαγγέλιο μπορεῖ νὰ συμβιβαστῇ ὁ πατριωτισμὸς μὲ τὸ ἔνδιαφέρο γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὅλη — αὐτὸ πρῶτο — καὶ δεύτερο ποὺ ἀπ' ὅλα τὰ χριστιανικὰ ἔθνη κατάλαβε καὶ ἔδειξε καὶ μὲ ἔργα, ὅτι κατάλαβε καλὰ-καλὰ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου.

Τίποτε δὲ μᾶς δυσκολεύει, Σεβασμ. Δέσποτα καὶ ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, νὰ παραδεχτοῦμε, πὼς ἐκεῖνος ποὺ φανέρωνε εὐχάριστα καὶ λυπηρὰ συναισθήματα στὴν ζωὴ του, κεῖνος ποὺ ἔκλαιγε στὸν τάφο τοῦ πολύτιμου φίλου του, τοῦ Λάζαρου, κεῖνος ποὺ δταν ἦθε πλέον ἡ ὄφρα νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτῷ, ἔδειξε πὼς τρυφερὸς ἀγαποῦσε τὴν μητέρα του καὶ φρόντισε νὰ τὴν συστήσῃ, ἔδειξε μ' ἄλλα λόγια ἀληθινὴ τρυφερότητα παιδιοῦ πρὸς μητέρα, πὼς κεῖνος, λέγω, εἶχε ἴδιατερη συμπάθεια πρὸς τὴν γῆ, ποὺ ἀνέπνευσε τὸν ἀέρα τῆς τὸν καθαρὸ καὶ ἔπιε τὸ νερό τῆς τὸ δροσερό, πρὸς τὴν γῆ, ποὺ χαιρέτιζε ταχικὰ ἀπὸ τὶς πρώτες μέρες του τὸν ὥλιο καὶ στὴν ἀνατολὴ καὶ στὴ δύση του. Εἴτανε ἀνθρωπὸς σωστὸς καὶ δροιος ὅλως διόλου μὲ μᾶς καὶ γ' αὐτὸ Ἰσα-ἰσα είναι, σύμφωνα μὲ τοὺς ψυχολογικοὺς νόμους ποὺ φυσικὸ καὶ ποὺ σωστὸ νὰ εἰχει καὶ κεῖνος ἑρὲς καὶ γλυκὲς ἀνάμνησες ἀπὸ τὴν γῆ, ποὺ πέρασε τὰ παιδικὰ του χρόνια. Τὸ ἴδιατερο αὐτὸ ἔνδιαφέρο γιὰ τὴν γῆ ἐκείνη ποὺ καλὰ τὸ ἔννοο συνα, κ' οἱ Ἀπόστολοι του καὶ γ' αὐτὸ τὸ λόγο ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος λέγει ὅτι πῆγε στὴν ἴδια, τὴν δικὴ του δηλαδὴ πόλη.

Αν ἀκόμα παρακολουθήσουμε μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ τὸ δημόσιο κ' ἐπίσημο βίο του θὰ πειστοῦμε εὔκολα καὶ πάλι, ὅτι θεριδὸς ἔνδιαφέρο αισθάνουνται γιὰ τὴν πατρίδα του καὶ τὸ ἔθνος του πρῶτη-πρῶτα κ' ὑστερα γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐκεῖνος ποὺ ἔλεγε ὅτι «πλησίον» είναι δὲ καθε ἀν-

σω ἀπὸ τώρα γιὰ νὰ μὴ σὲ ξυπνήσω τὸ πρωΐ....

— Καλά, καλά! Δὲ θέλω φίλια!... Γιὰ λίγες ὥρες ποὺ θὰ λείψετε δὲν τοῦχω σὲ καλό...

— Νὰ μὴ στεναχωρηθῆς καθόλου! Στὶς πέντε θὰ εἴμαστε δῶ.

— Θὰ σᾶς νοιώσω, πιστεύω τὸ πρωΐ. Καλὴ νύχτα!

Η κυρία Σεβαστὴ ἔφυγε γενατωμένη. Φανερὸ εἴτανε πὼς μετάνοιωσε γιατὶ τοῦδωκε τὴν ἀδειὰ γι' αὐτὸ τὸ ταξίδι. «Ἐφαγκε μὲ κερὶ νὰ βρῆ καμπιὰ αἰτία νὰ τοὺς τὰ χαλάσῃ. Σὰ δὲν προφτάνωνε κρυφὰ νὰ φύγουν, κατὶ ως τὸ πρωΐ θὰ τοὺς σκάρωνε!»

— Δὲν κατάλαβα, καλὰ καλά, δὲ θέλ' τάχα καὶ κυρούλα μ' νέρθω καὶ γὼ μαζὶ σας; σὲ δὲν τὸ θέλ' γὼ δὲν ἔρχομαι — τοὺς εἰπ' ἡ Μαριώ, συλλογισμένη....

— Είσαι κουτή! Κείνη, ποὺ σ' ἀγαπάει τόσο, γιατὶ νὰ μὴ σὲ θέλει μαζὶ μας;

— Εέρ! καὶ γὼ, ἡ φτωχιά! Σάματις ἔτσι δὰ τὸ κατάλαβα....

— Δὲν τὸ κατάλαβες καλά! Δὲν εἶδερε πὼς ἔχεις μπάρμπα τὸ φύλακα.... «Ελα τώρα, Μαριώ μου, νοικούρεψε τὰ πράματά μας στὴ βάρκα καὶ ἀμε νὰ κοιμηθῇ.... πρωΐ πρωΐ θὰ σηκωθοῦμε!»

— Καὶ σεῖς, παιδιά, τὸ ἴδιο πρέπει νὰ κάνετε — εἰπ' ὁ Ἀράπης, βαζόντας στὴ βάρκα τὰ πράματα.

(ἀκολουθεῖ)

θρωπος, κεῖνος ποὺ δὲν ἦθελε νὰ ἔννοησῃ μὲ κανένα τρόπο τὶς ἀποκλειστικὲς ἰδέες τοῦ Ἐβραϊκοῦ λαοῦ, ἦθελε πάντοτε γιὰ κάμη τὶς πρώτες εὐεργεσίες στοὺς πατριώτες του καὶ στὸ ἔθνος του. «Ἡρθε νὰ σώσῃ καὶ γιατρέψῃ, ἔλεγε πολλὲς φορὲς, τὰ χαμένα πρόβατα τοῦ Ἰσραήλ. Μὲ αὐτὰ ἔδειχνε Ἰσα-ἰσα, ὅτι προτήτερα ἦθελε νὰ ξεπληρώσῃ τὰ μικρότερα καὶ τὰ λαφρότερα χρέη του κ' ὑστερα τὰ μεγαλετέρα καὶ τὰ πιὸ ἐκτεταμένα. «Ἐδειχνε ἐνδιαφέρο θεριδὸ καὶ ἀγάπη συγκινητικὴ στὴν ἀρχὴ γιὰ τοὺς πατριώτες καὶ κείνους ποὺ εἴτανε ἀπ' τὸ ἴδιο ἔθνος κ' ὑστερα γιὰ τοὺς ἄλλους μὲ τοὺς δημοίους δὲν συνεδένονταν ἀμέσως. Εἴκαὶ ἰδού καὶ ἔνα παράδειγμα ποὺ βεβαιώνει πολὺ καλὰ ὅλα τὰ προηγούμενα. Είχε φτάση, λέγει δ 'Ι. Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, διμεγάλος κεῖνος δάσκαλος στὰ σύνορα τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδώνος. Γυναῖκα δ' «Ἐλληνικής» Συροποίησσα τὴν καταγωγὴ ἔτρεξε νὰ πέσῃ στὰ πόδια του καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ θεραπεύσῃ τὸ κοριτσάκι τῆς ποὺ βασανίζουνταν ἀπὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα. «Ἀκουσε ὅμως, ὅτι ἔπρεπε νὰ χορτάσουν πρῶτα τὰ παιδιὰ τὰ γυναικα κ' ὑστερα τὰ ἄλλα καὶ ἀκόμα δτι δὲν είναι καθόλου σωστὸ νὰ πάρῃ κανεὶς κεῖνο ποὺ είναι γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ νὰ τὸ δώσῃ στὰ σκυλάκια. Βέβαια ἀφοῦ είδε ὅτι ἐπέμενε ἡ δυστυχισμένη ἐκείνη γυναικα μὲ μεγάλη πίστη καὶ ἀφοσίωση, τῆς ἔκαμε τὴν καλοσύνη καὶ τὴν γιατριὰ διμεγάλος κεῖνος γιατρός. Αλλὰ τὰ πρῶτα ποὺ τῆς είπε δείχνουν φανερὰ καὶ καθαρὰ ὅτι ἔπρεπε νὰ χορτάσουν πρῶτα καλὰ-καλὰ οἱ διοισθεῖς κ' ὑστερα οἱ ἄλλοι ποὺ είτανε ἀπὸ ἄλλα ἔθνη, Αὐτὰ Ἰσα-ἰσα είχε στὸ νοῦ του κι ὁ ἀπόστολος Παῦλος, κ' ἔλεγεν ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο είναι δύναμη τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ καθενός, ποὺ ἔχει πίστη, πρῶτα τοῦ Ιουδαίου κ' ὑστερα τοῦ Ἐλληνα. «Τούτερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ρωτῶ, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, δὲ εὐαγγελικὸς νόμος διατάζει νὰ μὴ ἔχουν οἱ Χριστιανοὶ ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα, νὰ μὴ είναι ἀφοσιωμένοι ποὺ ποὺ μάλιστα στὸ ἔθνος τους; «Οχι, βέβαια. Ο Χριστὸς δὲ, τις ἔκαμε γιὰ τὶς σχέσεις τῆς οἰκογένειας καὶ τῆς κοινωνίας, τὸ ἴδιο πράγμα διώρισε μὲ τὸ νόμο του καὶ μὲ λόγο δηλαδὴ καὶ μὲ τὸ παραδειγμά του καὶ γιὰ τὶς σχέσεις τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. «Οπως ἔλει χρέος νὰ ἔργαζεται δικαίως γιὰ τὸ καλὸ τῆς οἰκογενείας του καὶ νὰ θέλῃ νὰ τὴν κάμη νὰ προδέψῃ μὲ δικαιοσύνη κι ὅχι μὲ τὸ νὰ καταστρέψῃ ἄλλες οἰκογένειες, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο πρέπει ν' ἀγαπᾷ κανεὶς τὴν πατρίδα του καὶ τὸ ἔθνος του καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ τὸ μεγαλώῃ καὶ νὰ τὰ δοξάζῃ ὅχι μὲ τὸ νὰ ἔσφαντις ἄλλα μὲ ἀγάπην καὶ μὲ δικαιοσύνη.

Τὴν ἀρχὴ ἀντὶ δημοσίου τὴν ἐφαρμοσαν καὶ τὴν ἐφαρμοζούνταν σήμερα οἱ Χριστιανοὶ καὶ τὰ Χριστιανικὰ ἔθνη; Ιδού ἀπορία ποὺ θὰ προσπαθήσουμε νὰ διαφωτίσουμε μὲ λίγα λόγια.

(Στόλλο φύλλο τελιώνει)

Τὸ μόνον πατριωτικὸν

Τὸ μόνον εἰλικρινὲς

Τὸ μόνον «Ἐλληνικὸν

ΛΑΧΕΙΟΝ

ΥΠΕΡΙΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ

ΜΕ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100,000 ΔΡΧ.

ΠΡΟΣΕΧΗΣ ΚΑΗΡΩΣΙΣ

31 Δεκεμβρίου 1908

Ο.ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Εναντιογένης δ «Ἐργάτης» τοῦ Βόλου καὶ μᾶς βεβαιώνει στὸ προχειριστό του φύλλο πᾶς θάνατος πιὰ ἀθάνατος γιατὶ σιγουράρησε τὰ ἔξοδα τῆς ἔκδοσής του. Πρέπει δημως νὰ τοὺς συντρέξουν (μ' ἔργα κι δχι μὲ κούφια λόγια) καὶ δοτεῖς ακολουθούν τὶς ἰδέες του.

— Ο «Ἐργάτης» θὰ πουλιέται δῶ ἀπ' τὸν κ. Αναστάση Τσαγκάρη (Πραχτορεῖο Εργμερίδων).

— Κάπιος βλέποντας φκαισιδωμένη ἀπ' δῆμο καὶ πόλη μέσα τη Βουλή μας, συλλογίστηκε: Καινούριο καπέλλο στὸ ἴδιο κεφάλι.

— Γιατὶ πολὺ σωστά, δημως καὶ ἀν φκαισιδωμένης ἡ Βουλή μας καὶ φαίνεται σήμερα σὰν καινούρια, τὰ ἴδια κεφάλια θὰ φιλοξενήσει κάπου ἀπὸ τὴ στέγη της.

— Λαχταρούσαμε νὰ δοῦμε καινούριους βουλευτάδες, κι ἀς συνεδριάζανε ἀκόμα καὶ σ' ἀγούρι.

— Δυὸς πολιτικοὶ μας ταξιδεύουν τώρα τὶς παραμονὲς τῆς Βουλῆς, δὲνας στὸ Μωρία γιὰ φήμους κι δῆλος στὴν «Ηπειρο».

— Κ' οι δύο ἀρχηγοὶ τὸ κόμμα τους τὸ λὲν «Ἐθνικό κόμμα». Τώρα σὲ ποὺ ἀπὸ τὰ δύο ταυράζει διβρές αὐτὸς τίτλος, τὸ δείγνει νὰ πεισθεῖ τοῦ ἀρχηγοῦ του.

— Ο κ. Μαυρομιχάλη στὴν Τρίπολη μίλησε καὶ . . . γιὰ τοὺς μαλλιαρούς. Θὰ φτειάσει καὶ θὰ δεῖξει, λέσι, δημως θάρευτε στὴν «Εξουσία! Καὶ μεῖς ἀντὶ νὰ θυμώσουμε καὶ νὰ λυπηθοῦμε γι' αὐτὰ ποὺ εἴπε, τὸ ἔναντιο χαιρόμαστε ποὺ μὲ τοὺς ρητορικοὺς κεραυνοὺς του μολύγησε πὼς τὸ γλωσσικὸ διήτημα γενικεύτηκε τόσο ὕστε νὰ τὸ μεταχειρίζουνται οἱ πολιτικοὶ μας καὶ γιὰ ἐκλογικὸ τερτίπι τους.

— «Τούτο» ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ κ. Μαυρομιχάλη, λέσι, δ. κ. Μιστριώτης ἔπαψε νὰ κλαίει καὶ νὰ δέρνεται π